

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Kézjegyzőknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □em-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
két-szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489 sz

A székelykereszturi tenyészállat kiállítás és értekezlet.

Székelyudvarhely, március 2.

(T) Amit előre láttunk, megtörtént. A székelykereszturi tenyészállat vásáron összegyűlt gazdák rendkívüli érdeklődés mellett megtartották értekezletüket és állást foglaltak az erdélyi szürke magyar marha tenyésztése mellett. Egyéb eredmény is járt még ezzel az értekezlettel. Kiviláglott, hogy bizonyos félreértések okozták azt a megdöbbentő hirt, mely szerint az eddigi tenyésziránnyal homlokegyenest ellenkező irányt jelöl ki a kormány és fog támogatni a jövőben. Kiviláglott, hogy koránt sem változhatatlan ez a terv s a kormány nem áll meg mereven egy állásponton, melyet veszélyesnek ismertek fel nem csak az érdekelt körök, hanem azok is, akik ezzel a kérdéssel csupán elméletileg foglalkoznak. Ennek az eredménynek örvendünk, mert látjuk ebben egyrészt azt a meleg érdeklődést, mely gazdasági kérdéseink iránt a társadalom minden rétegében megnyilvánul, másrészt azt a kiváló tapintatot, melylyel sikerült a kérdés életelni s letörödelni azokat az okokat, melyek csupán harcra vezettek volna anélkül, hogy nyert volna vele a mezőgazdaság édeke. Ennek az érdemnek oroszlanrésze fűződik a vármegye főispánjának Hollak y Arthurnak nevéhez, aki megtalálta a megoldás módozatát; Kóós Mihály nevéhez, akinek felszólalása megnyugtatta a kormány terveiben bizalmatlankodókat és rámutatott arra, hogy az új miniszter neve nem jelent az azoknak az eszméknek félredobását,

melyek az előző korszakban oly szép gyümölcsöket termeltek.

Erről az értekezletről a következő tudósítást vettük:

A folyó évi február hó 29-én, Székelykereszturon megtartott bikakiállítás és tenyészállat vásáron rendkívüli érdeklődéssel tárgyalták az erdélyi szürke magyar marha tenyésztése körül Orosz Lajos körlevele nyomán támadt aggodalmakat. Nemesak a közeli, de távoli vidékek kiváló tenyésztői jelentek meg ezen a vásáron és amint azt a „Székely-Udvarhely“ indítványozta, értekezletet tartottak Hollak y Arthur főispán, gazd. egyeslet elnök vezetésével, melyen állást foglaltak az eddigi tenyész-irány fenntartása mellett. Az értekezlet rögtönzött jellegű volt, számos felszólalás történt az érdeklődés annyira fokozódott, hogy a jelen voltak java része több ízben hozzá szólt a kérdéshez.

Mindenekelőtt Hollak y Arthur főispán elnök bevezette a tárgyalást és átadta a szót az értekezlet tagjainak.

Báró Jósika Gábor tartotta az első beszédet. Nézete szerint az eddigi tenyész-irány fenntartandó. Állást kíván foglalni az erdélyi szürke magyar marha mellett, mely a mi viszonyainknak legmegfelelőbb. A nyugati marha a lankásabb magyarországi vidékeknek és az Alföldnek felel meg. Fejtegeti azt a veszélyt, melyet a tuberkulózissal fertőzött nyugati fajták okoznak s oda konkludál, hogy a tarka fajták ártalmasak. Indítványa nincs, de hiszi, hogy az értekezlet állásfoglalásának meg lesz az eredménye.

Kóós Mihály kijelenti, hogy a földmivelőügyi miniszternek nincs szándékában a fehér marhát üldözni és kiszorítani a köztenyésztésből. A miniszter eddigi állásfoglalásának oka az volt, hogy egyes gazdasági egyesületek, köztük a marostordamegyei, a nyugati marha fajták javára küldöttek információkat s ezek után adott kifejezést a miniszter azon nézetének, hogy a nyugati marha fajták előnyben részesítendők. Mint a székelyföldi kirendeltség vezetője, kötelességszerűleg

tájékoztatni fogja a minisztert és meg van győződve, hogy a nyugati marha mellett történt efermer jellegű állásfoglalások nem fogják elterelni a minisztert attól az iránytól, amely mellett ez az értekezlet is oly lelkesedéssel látszik állást foglalni. (Eljenzések.)

Orosz Lajos előadta a miniszter feleletét, melyet a miniszter a nála tisztelgett küldöttségnek adott és indokolta gazdatársaihoz intézett körlevelét.

Hollak y Arthur főispán szólt ezután. Látna azt az általános hangulatot, mely az eddigi tenyészirány mellett nyilvánult, a megoldás módozataira nézve indítványozza, hogy a gazdasági egyesület intézzen feliratot a földmivelőügyi miniszterhez s ennek a feliratnak keretében fejtsék ki azon indokokat, melyek az eddigi állapot fenntartását kívánatosá teszik. (Általános helyeslés.)

Az indítvány elfogadotván, még hozzá szóltak a kérdéshez Tokaji László E. G. E. titkár, gróf Toldalagi László, Kóós Mihály, Dornér Béla és többen. Ezzel az értekezlet véget ért.

Egyéb, a vásárra vonatkozó értesüléseink a következők:

A székelykereszturi bika-kiállításra ez évben majd egy harmaddal kevesebb volt a felhajtás, mint az előző években, amennyiben a kistenyésztők tenyésztési kedve — belátva azt, hogy a nagytenyésztőkkel e téren a versenyt fel nem vehetik — nagyban megesappant.

A nagytenyésztők közül ez évben is Sperker Ferenc, Somogyi Albert, Orosz Lajos, Ugron Zoltán, Gyarmathy Dezső, távolabbi megyékből Aubin József, Bárczy Gyula gyönyörű állatokkal vettek részt.

Az első díjat az O. M. G. E. díját ez évben is Sperker Ferenc nyerte „Gyilkos“ nevű bikájával. A 2-ik díj (150 K) nyertese br Rothenthal Henrik „Szultán“-ja. A III. díj (100 K) nyertese Somogyi Albert „Bankár“-ja. A IV. díj (50 K) nyertese Orosz Lajos „Madár“-ja. Az V. díj (50 K) nyertese Bárczy Gyula „Karesu“-ja. A VI. díj

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

Mihálovits Béla.

1875—1904.

— A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája. —

Ha hirtelen fagy hervasztja el a fakadó virágot, ha az alig zsendülő lomb hirtelen elsárgul, az ébredő természetet nem várt hideg, dermesztő dér lepi el: az ember lelke elszomorodik, mert érzi, hogy ennek nem kellett volna így történnie. . . De ki meri megbírálni a végtelen Alkotó tetteit, ki mer zúgolódni az ellen, ki mindeneket létrehozott, kinek örök igazságosságát, bírálaton messze felül álló tetteit váltig bámulja az emberiség. . . A végtelenség felfoghatatlanságába belevész lelünk kutatása — és megnyugszunk.

Élete virágjában, munkásságának kezdetén, terveinek első vonalainál ragadott el ismét a halál egy tanárt. Ha a szív érezni tud, lehetetlen össze nem facsarodnia különösen akkor, ha az elhunytat ismerte. Telve volt szeretettel, telve idealizmussal és munkakedvvel, kötelességtudással és mély vallásossággal. Hol van most mindaz? A sir rideg ölében, a megsemmisülés nagy koporsójában. A lélek visszatért Alkotójához, a test semmivé lesz. . . és váte . . . Ez az Ur akarata.

Mihálovits Béla, a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium tanára halt meg f. é. február hó 28-án. 1875-ben született Szegeden. Középszkoláit az ottani piarista főgimnáziumban végezte, az egyetemi tanulmányait pedig Kolozsvárott. Már fiatal korában nagy kedvet érzett ugy a fizikai, valamint a geográfiai tudományok iránt. Vizsgálatait kitűnő sikerrel tette le és ez a körülmény, valamint az, hogy még egyetemi hallgató korában nevelősködése és a kereskedelmi felsőbb iskolában való eredményes tanítása véletlenül egy jó álláshoz juttatták. Eperjessy perzsi osztrák-magyar követ kedvező feltételek mellett meghívta fia mellé nevelőnek. Bár eközben meg is nősült, még sem akarta a kínálkozó alkalmat elszalasztani és elutazott Perzsia fővárosába, Teheránba. Az előtte ismeretlen világrész nagy benyomást gyakorolt reá. Elhatározta, hogy mindazt, amit ott tapasztal, feljegyezi magának, hátha valaha értékesíthetné. A perzsák sok tettüket, szokásukat elrejtik az európai szem elől, de Mihálovits mégis alkalmat talált arra, hogy mindent megfigyelhessen. A nagykövetnél való állása igen jó kulcs volt a bezárt ajtókhöz. Amiről a legtöbb utazó csak elbeszélés útján értesült, azt ő közvetlenül látta.

Egy évig volt Perzsiában és ezen idő alatt folyton dolgozott. Egész halmazát gyűjtötte össze a legérdekesebb dolgoknak. . .

Az év leteltével a követtel kötött szerződése is lejárt és haza jött. Megérkezése után nem sokkal a zalaegerszegi állami főgimnáziumhoz nevezék ki tanárrá. Ugy a szaktárgyaiból, valamint a

gyorsírászatból is oklevelet szerzett és rögtön hozzáfogott a magával hozott anyag feldolgozásához. Még Perzsiában való tartózkodása alatt, a különböző hírlapokba és folyóiratokba küldött ismertetésért — a saha „Tudományok és művészetek“ I. oszt. aranyrendjével tüntette ki. Érdekes megjegyezni, hogy erről az érdemrendről sohasem beszélt és arra is neheztelt, ha valaki emlegetni kezdte. Nem viselte s nem is mutatta meg csak néhány barátjának. „Nem érdemeltem meg, — szokta mondani — csak ezután akarok rászolgálni.“

A legelső nagyobb munkája, mely Perzsiáról szólt, a „Perzsa nevelés“ című programtervezése volt a zalaegerszegi főgimnázium értesítőjében. Érdekesen és nagy megfigyeléssel tanuskodó alaposággal állítja elénk a perzsák pedagógiáját.

Zalaegerszegen is csak egy évig tartózkodott, mert az a vágya is, hogy Erdélybe kerülhessen, teljesült, a mikor az erdélyi róm. kath. Státus a székelyudvarhelyi főgimnáziumhoz nevezte ki.

Közben még egy tanulmányi utat tett Németország hírnevesebb városaiban Szeme mindig mindent meglátott és mihelyt valahol megpihent, rögtön elővette jegyzetét, mely bámulatos gyorsasággal telt és beleírta benyomásait, tapasztalatait.

1900. év szeptemberében jött városunkba. Vig kedélye, alapos tudása, kötelessége teljesítésében való pontossága nemsokára kedvelté tették őt mindazok előtt, akikkel érintkezett. Az első ter-

(50 K) Ugron Zoltán Rigó bikájának jutott. Diszoklevelet kaptak: Dr Gyarmathy Dezső és Máthé Pál bikái.

A kis tenyésztők közül: 1. díj (80 K) héjasfalvi Fodor Mózes „Bibor“-ja. 2. (60 K) fiatalfi Varró Lajos „Ficzko“-ja. 3. (50 K) fiatalfi Nagyobb Mihály „Bodor“-ja. 4. (40 K) szentábrahámi Bodó János „Jámbor“-ja. 5. (30 K) kismódi Deák Gergely „Csatár“-ja. 6. szenterzsébeti Ambrus Bálint „Vidám“ nevű bikájának jutott.

A községek közül: Bethfalva, Székelykeresztur, Szent-Ábrahám és Szent-László nyertek 25, 20, 15, 15 K pénzdíjt.

A kis gazdák tenyész teheneiket és üszöket állították ki nagyobb mennyiségben.

A borjas teheneik díjait a következő tenyésztők nyerték: 1. díj (100 K) Bartha Mózes Ujszékelyről. 2. díj (80 K) Gálfalvi János Gyagyból. 3. díj (60 K) Farkas Ferenc M.-Andrásfalváról. 4. díj (50 K) Kis György Székelykereszturról. 5. díj (40 K) Fekete Sándor Bögöztől. 6. díj (30 K) Lőrincz Miklós Gyagyból. 7. díj (20 K) Göncz György Szent-Miklósról. 8. díj (20 K) Fekete Ferenc Bögöztől.

A 3 éves üszök díját nyerték: 1. díj (80 K) Mátéfi Domokos Kissolyosról. 2. díj (60 K) Hegyi Ferenc Agyagfalváról. 3. díj (50 K) Pál György Kiskederől. 4. díj (40 K) Illyés Ferenc Bögöztől.

A 2 éves üszök díját nyerték: 1. díj (50 K) Kovács Károly Székelykereszturról. 2. díj (40 K) Mester Elek Rugonfalváról. 3. díj (20 K) Dávid Ferenc Kismódi. 4. díj (10 K) Csont Mózes Bögöztől.

Délben bankett volt, melyen számos felköszöntőt mondtak: Hollak Arthur főispán a földmivélségi miniszterre, Ugron Zoltán a főispánra, Koós Mihály a gazdaközönségre, Hollak Arthur az O. M. G. E. és E. G. E.-re Somogyi Albert a gazd. egyletre, Konez Armin az állattenyésztési felügyelőségekre, Orosz Lajos Lészai Ferencre és Br. Josika Gáborra, Gyárfás Endre dr Koós Mihályra, Gyarmathy Dezső a miniszteri kirendeltségre és Dorner Bélára stb. stb.

Az ipari munkások szabad lyceuma.

Mintegy 300 ember szorongott a mult vasárnap délután, az iparos kör nagytermében, áhitat szerű figyelemmel hallgatva a székely iparosság egyik kiváló vezetőjének: Sz. Szakáts Péter iparkamarai titkárnak „Az ipartestületéről“ tartott igen fontos és az iparosok életviszonyaiba mélyen belevágó előadását.

A Hymnus elneklése után Szakáts titkár elfoglalta előadói helyét, szót bevezetéképen az iparosok anyagi viszonyairól jelenben s ismerteti a mult állapotait is.

Az ipari érdekeknek erős védbástyája volt a multban a céh rendszer, a hová csak juthattak be, akik szakképzettségük, jó nevelésük, társadalmi kifogástalan magaviseletük által bebizo-

mészetesen az volt, hogy a perzsi utról kezdték kérdegetni. Nem szívesen beszélt róla, de néha belemelegedett s akkor csak úgy folyt a szó az ajkáról. Olyan szemléltetve, olyan egyszerű, világos szavakkal tudott beszélni, hogy alig engedték a hallgatók befejezni. Tréfás bosszúsággal vetette ilyenkor oda: „Majd én itt beszélek nektek napokig! Vegyétek meg a könyvet, amit ki fogok adni és abban minden meg lesz.“

Meg is írta az „Egy év Perzsiában“ c. munkájában nagyrészt mindazt, amit ott Ázsiában látott. Kisebbségi közleményei egymásután jelentek meg a szaklapokban és egyre hangoztatta, hogy csak előfizetője lenne, mert még sok dolga van az asztalfiókjában... De eljön mindennek lassan lassan az ideje... Bizony nem jött el...

Betegeskedni kezdett, de sohasem panaszkodott és nem hagyott fel a munkával. Iskolai dolgait ép oly pontosan végezte el, mint azelőtt és derült kedélyét egy percig sem rontotta meg súlyos bajának szomorú tudata. Mert érezte a megmenhíhetlenségét. „Tisztul a levegő“ — mondá — és kiválasztotta magának a koporsót.

Utóbb nagyon elgyengült és két hónapi szabadságot kért... Csak még egy évig akart élni... Mire a szabadságideje letelt volna, elhunyt... f. é. február 28-án.

Fiatalt özvegyet és két kis fiugyermeket hagyott hátra...

Derék munkás, igazságszerető, szerény ember volt.

Nyugodjék békével!...

Burger Arthur.

nyitották, hogy hivatott, értelmes mesterekké lehetnek. Ezen erős védgyűrű falain belül az iparos minden hivataln, kontár mester versenye ellen biztosítva lévén, az ipar igen szépen virágzott.

De mint a természet rendjében mindig csak előhaladást látunk, ép úgy az emberiség alkotásai is folytonos fejlődésnek, változásnak vannak alávetve. Anglia egyik iparága a szövő (textil) ipar nagyra kifejlődött, arra vergált, hogy szöttek ipari készítményeivel s ez után természetesen minden ipari alkotásával, a világpiacon helyet foglalhasson s javaslatba hozta a szabadipar eszméjét, melyet valamennyi ország el is fogadott. Hazánkban az 1884. XVII. t.-cikkkel lett eltörölve a céh rendszer és helyébe ültetve az iparszabadság. Vannak alkotások, melyek korán jönnek és üdvös formájuk dacára is rombolnak, ilyen volt ezen az iparszabadság talaját kelleg elő nem készítője, a céh rendszer erős páncélait széttörő törvény is.

A külföldi országok, a védvámok megszűntével előzölötték hazánk piacait, a sokkal olcsóbb, de egyszersmint gyatrább gyártmányaikkal s így a hazai termelés értékesítését, az iparosok megélhetését ugyszólva egyszerre tette lehetetlenné. Hozzájött ehhez az óriási rázkódáshoz az a körülmény is, hogy az említett törvény életbelépését követő évben, vagyis 1885-ben Oláhország a kiütött vámháboru következtében elzárta a magyar s így legfőbbképen a székelyföldi iparosok piacát, mi által megszűnt a kelet felé nagymértékben való exportálása az ipari készítményeknek. Nyugat felé nem lévén meg a szükséges kereskedelmi tényezők, egyenkint mentek tönkre iparosaink, mivel termelésüket nem tudták értékesíteni. (Vége köv.)

Különfélék.

„Alibi“, „állatvész“ és egyebek.

Aki ugorka fára kapaszkodik, rendszeren lepottyan abba a sárba, melyből ez a fa táplálkozik. Az „U. H.“ c. politikai világlap szertelen önteltségében lepottyant és beszároztán önmagát, okádjá maga körül a sarat, akár csak a kovásznaí pokolsár-forrás. Bizony, ez psicho pathologikus tünet s nem annyira a nagy közönség, mint inkább Kraft-Ebing elbirálása alá tartozik. Mert kérjük szeretettel, a bolond is az egész világot bolondnak tartja, csupán önönmagát tekinti józan eszű embernek. És ez a bolondság egyik ismeretető jele. — Vajjon mit jelent az, mikor az „U. H.“ sarat és piszkot lát maga körül?

Nos hát kijelentjük, hogy az udvarhelyi „Times“ bármilyen nagy befolyást gondol is gyakorolni hazánk politikai sorsára, annyira még sem képes lenagyképűsködni saját olvasó közönségét, hogy ne lássa e nagyhangu önteltség mögött az ugorka fát, vagy azt a szamara-t, melyre felülve, Sancho-Pansaként elhithetni parkodik, hogy ő most lóhátról beszél.

Aki számárra ül, annak el kell tűrni a bírálatot. Aki oktalanságot beszél, annak nem szabad csodálkozni, ha a közönség rendre-utasítja. Aki azt írja, hogy a béli közönség „alibi-jét“ igazolni kell, annak nincs joga érzékenykedni, ha kitanítják az idegen szavak helyes használatára. Legkevésbé szabad ez egy olyan embernek, aki elég bátorsággal bír arra, hogy „lapszerkesztő“ legyen ilyen fogyatékos tudással. Aki „állatvészről“ ír, az köszönje meg, ha megmagyarázzák neki, hogy ilyen nevű járvány nem létezik.

Tisztázzuk a dolgot. Egy érdeklődő kérdésére szerkesztői üzenetben kijelentettük, hogy „állatvész“ Benczedben nincs, mint a hogy állatvész egyáltalán nem is létezik. Az „U. H.“ nekünk ront és kijelenti, hogy az értesülést le gillétekesebb forrásból merítette. Alig hiszszük, hogy az a legilletékesebb forrás megköszönje neki a vastag tudatlanságnak ezt a gyanuját. Hát tessék megjegyezni, igen tisztelt „U. H.“, hogy mi nem a betegség létezését vontuk kétségbe, hanem azt, hogy ilyen nevű betegség léteznék. Avagy nem kacagna-e az „U. H.“ szemébe az az orvos, akinek „embervészről“ beszélne az „U. H.“ nagytudományu toll forogója?

Az „U. H.“ egyéb okoskodásai mellett szó nélkül elhaladhatnánk. Az az állítása, hogy a „Székely-Udvarhely“ anyagi támogatásban részesül, közismeretű ráfogás. Ennek a lapnak senki, semmi nemű különleges anyagi támogatást nem ad. A vármegye Hivatalos Lapja — mint többször megmondtuk — a mi lapunkkal összeköttetésben nem áll. A kiadó közössége csak úgy nem jelenti a lapok közösségét, mint a hogy

az „U. H.“-nak nincs köze — a mint láthatjuk — sem a szerénységhez, sem az önismerethez.

Jól ismerjük ennek a támadásnak igazi okát. Hitvány anyagi érdek, undok kenyéririgység vigyorg a sorok között, mikor rágalmakat szórva reánk, lapunk kiadója ellen izgat a Hivatalos Lap kiadói joga miatt.

Pedig 10 évvel ezelőtt legkevésbé sem izgatta rizikóra ujságot indítani; aldozatot hozni a közérdekért nem volt hajlandó, mert sokkal jobb vagyont gyűjteni és palotákat építeni, mint egy ujságvállalatra esetleg reá fizetni. Könnyű a kész vagyonba bele ülni és onnan foghegyről másokat lebecsülni. De utat törni egy közérdekű irányzatnak, még egyesek nem tesszőse és önmagunk világos anyagi károsodása mellett is — ez már nem kedves csemege ugy-e? A „Székely-Udvarhely“ azonban az önös érdeket nem üzte s főképp azért érdemelte ki az általános bizalmat, mert a közszükséglet hívta életre s működését klikk-érdekek soha sem irányították. Mig ellenben az U. H. bevallottan a mi megsemmisítésünkre indult és folyton arra törekedett akkor is, midőn — le egy megvadult szocialista suszterlegényig — bárkit ölelő karjaiba szoritott, hogy ádáz dühében szabad utat nyisson a piszkolódások, rágalmak özönének — ellenünk.

Hogy ehhez milyen erkölcsi zülles szükséges, annak elbirálását nyugodtan bizhatjuk arra a nagy közönségre, mely az ujságírók berni kongresszusának határozatai nélkül is elég érzékkel bír arra, hogy ennek az eljárásnak nemtelenségét felismerje. Ami pedig a berni kongresszusról elmondott nagyképu szavakat illeti, figyelmébe ajánljuk az „U. H.“-nak, hogy tisztességet, a becsület védelmét hirdetni joga csak annak van, aki nem bortiszik és vizet prédikál.

Becsületében nem támadtunk meg senkit. Birunk a nobilitás annyit érzékével, hogy jobban tudjuk distingválni, mint az „U. H.“ — Nem támadtunk becsületére az „U. H.“-nak sem, noha ő reánk nem egyszer, sőt utóbbi cikkében is a rágalmak egész sorozatát szórta. S ha az „U. H.“ oktalanságait helyre igazítottuk, ne tessék azt becsületbeli támadásnak, hanem csupán annak tekinteni, miszerint nem nézhetjük el, hogy habár csak egy számú olvasó közönségét valótlansággal félrevezesse s butítsa olyan „műszavak“ használatával, melyeket csupán egy tudatlan és saját közönségét lebecsülő vidéki „Times“ engedhet meg magának.

Ami azt illeti, hogy mi főispánt, alispánt, rendőrkapitányt stb. stb. „megettámadtunk“ és pedig oly módon és célzattal, amint azt az „U. H.“ írja, erre a rágalomra nem felelünk, mert fölöslegesnek tartjuk védekezni olyan állítás ellen, melyet nyilvánvaló rossz akarattal, ferdítés-sel szórtak ellenünk.

Hanem egyet beismerünk. Beismerjük, hogy a jogosult kritika határai között megbíráltuk a tisztviselők működését is. Erre nekünk jogunk van s ezzel a jogunkat elni fogunk minden alkalommal, mert mi nem a talpnyalás elvére alapítottuk ezt a lapot, hanem a közérdek szolgálatára.

Ezt a közérdeket szolgáltuk, mikor a vármegye minden tisztviselője, főispánja és alispánja előtt, minden alkalommal meghajtottuk a zászlót és ezt a közérdeket szolgáltuk, mikor a Bőripar-szövetkezetben üzött visszaélésekről lerántottuk a leplet és rámutattunk egy tisztviselő szerepléseire is. Annyit mondtunk az „U. H.“-nak, ne azonosítsa a vármegye köztisztviselőiben álló főispánját és tisztviselőit azzal az urral, aki ezek után is jónak látja az „U. H.“ szakadozott köpenyegébe burkolózva támadni minket és magához lerántani tisztviselő társait.

Végül még egyet. Nem régen az „U. H.“ szerkesztői üzenetben intézett egyik állítólagos olvasójához, melyben támadást intézett ellenünk. A megérdemelt büntetés elől kimenekült azzal, hogy egy névtelen levelet olvasott fel a bíróság előtt az „U. H.“ szerkesztője és azzal védekezett, hogy a szerkesztői üzenetében foglalt vádak nem ellenünk, hanem a névtelen íróhoz intézettek. Eltekintve attól, hogy ennek a szerkesztői üzenetnek „le adása“-kor elméltőztatott tekinteni a berni kongresszus határozataitól, becses figyelmébe ajánljuk az „U. H.“-nak, hogy aki a felelősség alul ilyen fogással buvik ki és nem vonakodott felolvasni egy névtelen levelet csupán azért, hogy megmenthesse, ami még menthető, annak nincs joga mű felháborodásban kitörni egy oly szerkesztői üzenetű miatt, melyet egy névtelen és nem alaptalan kritikát tartalmazó levélre adtunk. Abban a szerkesztői üzenet-

ben végül is nem történt hivatkozás az „U. H.”-ra. Mi nem tehetünk arról, ha az abban foglalt „szamárság” kifejezést — úgy látszik — önmagára jellemzőnek találta. Különböző végeztünk és „kloáká”-s cikkei miatt további vitát provokálni nincs szándékunkban s épen ezért a magunk részéről e helyen az ügyet befejeztünk tekintjük.

— **József-főherceg**, akihez őszinte szeretet fűzi a magyar szíveket, tegnap töltötte be hetvenegyedik életévét.

— **Személyi hírek.** Gróf Majláth erdélyi püspök ma délután városunkba érkezik, hogy a róm. kath. ifjuság szent-gyakorlatain részt vegyen. — Szentkereszeti Szakáts Péter székely kereskedelmi és iparkamarai titkár vasárnap és hétfőn városunkban időzött. Előbbi napon az Ipartestületről előadást tartott, másnap pedig mintegy tizenhét székely kisiparos ügyes-bajos dolgait hallgatta meg a polgári kör helyiségében. Ohajandó volna, hogy a székely kamara kiküldöttjeit gyakrabban lássuk nálunk is személyesen munkálkodni.

— **A nőegylet műkedvelői előadása.** A mint értesülünk a helybeli nőegylet március végével műkedvelői előadást rendez. Épen erre való tekintettel a fillérestélyek már elmaradnak. A műkedvelői előadásra a helybeli kiváló műkedvelők már mind megvannak nyerve. E célra a rendezőség három I. felvonásos pompás vígjátékot választott ki, melyekből a próbákat a hét végével már meg is kezdik.

— **Mihálovits Béla halála.** A róm. kath. főgimnázium közszerzetben álló tanára, Mihálovits Béla f. évi február hó 28-án meghalt. Az elhunytban Mihálovits Béláné sz. Korb Aranka férjét, a nagy kiterjedésű rokonság és a gimnázium pedig egy kitűnő rokonnak, illetve tanárnak vesztett el. A család és a tanári kar gyászjelentést adott ki a halálesetről, mely mélyen megrendítette a család nagyszámú barátait és tisztelőit. A temetés március elsején d. u. 3 órakor történt a halottas házból. Számátalan koszorú borította a diszes ravatalt, melyeket a családtagok, a tanári kar és tanulók helyeztek oda az elhunyt emlékezetére. A temetésen képviselve voltak az összes iskolák és a hatóságok testületileg, egyes idegen iskolák tanártestületei táviratilag fejezték ki részvételüket. Az egyházi szertartást Jung-Cseke Lajos apátplebános szolgáltatta fényes segédlettel. Beláthatatlan menet kísérte a halottas kocsit és a koszorúkkal megrakott külön kocsit a helybeli róm. kath. temetőbe. A Deák-téren a főgimnázium tanulóinak zenekara halotti indulót játszott. A sírnál Szemlér Ferenc tanár mondott mélyen megindító beszédet és elbucszította a tanári kart, az ifjúságot kedves emlékezetű barátjuktól. Azután a jelen voltak könyveitől kísérve becsatolták a koporsót a sírba. Mihálovits Béla érdemeit mai tárcánk, egyik kiváló tehetséges munkatársunk tollából külön is méltatja. E helyen csak arról emlékezünk meg, hogy az elhunyt működéséről még fogunk közölni bővebb ismertetést lapunk hasábjain. — A gyászoló család mindazoknak, akik Mihálovits Béla elvesztése feletti részvételüket kifejezték, ezúton is hálás köszönetét fejezi ki.

— **A polgári önképző-kör** hétfői fillérestélye úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. Az estély műsorát képező műkedvelői előadással ismételtén bebizonyította iparos ifjuságunk, hogy a naponta fáradságos munka mellett is képes jót, szépet és gyönyörűt produkálni. Az egyes szereplők jól megérdemelt dicsősége, Fischer Ferenc ügybuzgó rendezőt is illeti.

— **Tűz Székelyudvarhelyen.** F. hó 2-án hatalmas tűz pusztított városunkban, melynek 2 ház, csűr és melléképületek estek áldozatul. Reggel 5 órakor verte fel a harangláma a polgárságot, mely sietve rohant a Bethlen-utcában fekvő Nagy Pál és Szabó József-féle házakhoz, melyek tetőzetén már magasra csaptak a pusztító lángok. Ez alkalommal fényesen kitüntette magát polgárságunk és az összesereglett emberek fáradságának s önfeláldozó készségének, az önkéntes tűzoltósággal egyetemben sikerült a tüzet csakhamar lokalizálni. A tűz teljesen elhamvasztotta a két fából épült házat és melléképületeit. A házból sikerült a tárgyak nagyrészét kimenteni. A kár még ismeretlen. Biztosítva nem volt. A megejtett vizsgálat szerint a tüzet Nagy Pál egyik cselédje okozta vétke gondatlanságából.

— **Az oklándi olvasókör** ez évi rendes közgyűlését folyó hó 15-én délután 3 órakor saját helyiségében fogja megtartani. Gyűlés után este

fél 8 órakor az 1848. március 15-iki események emlékére közvacsora lesz, a melyre a részt venni kívánók dr. Szabady Lajos j. orvos és Perl Jenő orvos, egyleti tagoknál jelentkezhetnek. Ugy a közgyűlésre, mint a társasvacsorára e helyen is meghívják a tagokat és érdeklődőket Benedek Imre, elnök; Pál Ferenc, titkár.

— **Mulatság.** A bethfalvi ev. ref. dalkar március 6-án, az ev. ref. paplak építési alap javára táncmulatságot rendez a következő műsorral: „Rákóczi kesergője”, énekl. a dalkar. Szaval. ifj. Kardalos Mózes. Felolvas. Baczó Lajos ev. ref. pap. „Székely dalok”, énekl. Benkő Julcsa. Monologot ad elő Benkő Mihály. „A székely asszony budapesti lakodalmozása”, előadja Kardalos Berta. Népdalok, énekl. a dalkar.

— **Vásár Segesváron.** Segesvárról vett értesítés szerint a kormányhatóságilag engedélyezett tenyész állatvásár f. évi március hó 12-én lesz az új vásártéren. Ugy a községeknek, mint egyeseknek figyelmébe ajánljuk ezt a vásárt, mely az eddigi tapasztalatok szerint nagyszabásúnak ígérkezik s alkalmat fog nyújtani a tenyészállat szükséglet fedezésére.

— **Mulatság Derzshen.** Február hó 27-én az iskolás növendékek színelőadást rendeztek, Liptay Matild tanítónő vezetése alatt. A mulatság szépen sikerült. Tiszta jövedelem volt 27 K 42 fillér. Felülfizettek: Forró Sándor 1 K, N. N. 3 K, Hodgyai Sándor 40 f, Spitzer Mihályné 80 f, Forró Mózes 20 f, Huszár András 20 f, Miklós Sándor 1 K, Deák Ferenc 50 f, Kiss Jakab 2 K. Nem jelent meg, de jegyét kiváltotta N. N. 10 koronával.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-fele magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése, Budapest, Rottenbiller utca 23,* mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

— **A székely kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara február 26-án d. u. tartotta meg ez évi első teljes-ülését, Tauszik B. Hugó elnök vezetésével. Tárgysorozatban behatóan foglalkozott a kamara a marosvásárhelyi ev. ref. leányiskolával kapcsolatos nőipariskola fejlesztésével. Azután tárgyalta Udvarhelyvármegyének a kéményseprési ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendeletét, a helyi viszonyokhoz illő módosításokkal ajánlván megerősítésre; elfogadta a múlt évre vonatkozó összes számadásokat, tudomásul vette a szegedi és budapesti karácsoni bazárokról szóló jelentéseket, hol többek között a magyarói varrotások, a mezőszéki szotyoráru és a székelyudvarhelyi agyagáru mellett a kosáráru örvendett nagyobb kelendőségnek. A cukor és szeszpar fejlesztése érdekében a fogyasztási adók mérséklését kéri; a gyümölcs pálinka cszenciák gyártásának és behozatalának megakadályozására közbenjár; a hadsereg terményszükségletének biztosításánál a kereskedők tapasztalt mellőzése ellen állást foglal; a Magyarország és Ausztria közt forgalomba jövő cukor elvámolása ügyében az O. M. G. E. által benyújtott törvényjavaslatot több székely kisiparosnak állami támogatásért beadott kérését, a beszerzett adatok mérlegelésével a kereskedelmi kormány támogatásába ajánlja. Ezek után több kisebb ügy nyert elintézését.

— **Földes Kelemen** aradi gyógyszerész szépítő szereiről általánosan ismeretes, hogy a Margit-crém és nemesak tisztítja, puhává és bársonysimává teszi az arcot, hanem fehériti, frissíti, fiatalítja. Erősítő és enyhítő alkotórészekből lévén összetéve, mint higiénikus szer is jó szolgálatot tesz. Teljesen ártalmatlan, zsirmentes. A Margit-crém hatását növeli a Margit-szappan. Azok a hölgyek, akik rizsport használnak, nagyon dicsérik a Margit-hölgyport. Az arcot szárazon tartja s a naptól, szélétől megvédi.

— **Tamás János táncitanító** jelenleg Székelykeresztúron működik s növendékeivel e hó 5-én próba kiskoszu-estélyt és e hó 12-én táncvizsga-estélyt tart özv. Horváthné tánctermében.

— **Egy hónapig ingyen.** A kitűnően szerkesztett és már közközlésű Az Ujság politikai napilap kiadóhivatala bárkinek márciusban ingyen küldi meg a lapot, aki az előfizetési összeget, ha csak egy hónapra is, április hó 1-től számítva már most beküldi a kiadóhivatalhoz és megküldi minden előfizetőnek Mikszáth: „Az én kortársaim” című gyönyörű albumát husvéti

ajándékképp, aki a lapot félévi kötelezettséggel akár negyedévenként, akár havonként előfizeti. Az Ujság-ot Gajári Ödön szerkeszti Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Kenedi Géza és Mikszáth Kálmán főmunkatársak közreműködésével.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg lehet, amelyet igen korlátolt számú és nem érdekelte közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendes hirdetései — melyeket hetenként kétszer: *csütörtökön és vasárnap* nemesak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak és feltétlenül eredményt biztosítók.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

70—1904. szám.

Felhívás.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület elnöksége mindazokat, akik a kibocsátott felhívások értelmében tavaszi vetéshez lóhere magot akarnak rendelni felkéri, hogy ebbeli bejelentéseiket legkésőbb *folyó hó 7-ig* az egyesület titkárságánál jelentsék be, mert a későbbi bejelentés nem lesz tekintetbe vehető.

Székelyudvarhely, 1904. márc. 1.

Az elnökség.

Az elszántások. Nemsokára megnyílik a mező; az eke rámegegyen a hótol elsimított szántóföldekre és megkezdődnek az elszántások. A magyar ember földéhsége hamar ráviszi, hogy szomszédjának még munkálatlan földjébe egy-két barázdával bemegyen. A hol a mezőrendőri törvény alapján fölláttották a határjeleket, ott nehezebben megy a dolog és hamarabb helyre lehet állítani a jogos állapotot. Egyébként rendszerint pörre megy a dolog. A költséges perlekedésnek úgy lehet elejét venni, ha a sértett birtokos a községi elöljáróság-nál a határjelek felállítását kéri. Az elöljáróság-nak egyezségeit kell igyekeznie létrehozni s a legtöbb vita itt véget ér, mert az elszántóra a szomszédok rávallanak. Ha az egyezség nem sikerül, a vitás határt a főszolgabíró (polgármester) állapítja meg Ennek határozata ellen a meg nem elégedő fél a bírósághoz fordulhat. Ha 30 nap alatt nem igazolja a kereset benyújtását, akkor a főszolgabíró felállítja a határjeleket s a megjelölt határ érvényes marad, míg csak a bíróság másként nem határoz. A főszolgabírónak a határ megállapítására vonatkozó határozatát felebbezni nem lehet. Ilyen módon sok határper jut olcsó és gyors megoldásra.

Nyilt-tér*

A szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
 Glycerin.
 a bőrt fehérré
 és gyöngéddé teszi.
 Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan
 úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schaudlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

BOR Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Eladó Székelykeresztúron a „Korona“-szálloda és vendéglő. Értekezni lehet a tulajdonosnál **Marosvásárhelyt, Szántó-utca 43-ik szám alatt.**

Ajánlunk első minőségű Calcium Carbidot, 50 kg.-monként sérülés nélkül felnyitható és ismételten légmentesen elzárható bádogdobozokba csomagolva. Ára budapesti raktárunkban 100 kg.-monként 32 korona. Ajánlunk továbbá mindenféle Acetylén-lángzókat s egyéb kellékeket. **T a k á c s - G y ő z ő** és társa mérnöki és szabadalmi iroda Budapest, VII. Kerpesi-ut 40 sz.

Kiadó lakás a Bethlen utcában, a vasúttal szemben. Értekezni lehet **Dr. S o l y m o s s y Lajos** kir. igazgatóval.

Kiadó lakások és üzletelviség. Hat raktár, pince és padlás mellékhelyiségekkel, legjobb forgalmu helyen, 1904. évi március havától kezdve kiadó. Értekezni lehet: **Szenkovits János** utóda férfié s női divatru üzletében Székelyudvarhelyt.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Fogorvos Székelyudvarhelyt. **Dr. Kovács Géza** egyetemes orvostudor fog- és szájspecialista műterme Kossuth-utca 56. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki földműveseknek foghuzásokat és más apróbb műtetteket 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

Részletfizetésre eladó ház. Székelyudvarhelyt, a Solymossy-utca 30. sz. kő- és téglából épült 6 szobás (konyha, kamara, pince és nagy színelő) cserepes fedelű ház, 246 négyszögöl területű beltelekkel együtt 14 évi részletfizetéssel, igen olcsón és azonnal eladó.

A Földes-féle Margitcrème
legjobb a világon. Hatása csodás.

A **Leg-**
női szépség **kitünőbb a nap és**
elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta, teljesen ártalmatlan szél befolyása ellen sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsírmentes közkedvelt

FÖLDES-féle
Margit-crème.

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szepelöt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kismítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 K, nagy 2 K.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszert kereskedésben.

Kiváló toilett-cikkek:
Margit-hőlgypor (3 színben) K 1.20. **Kapható Székelyudvarhelyen K o n c z Á r m i n és S o l y m o s s y J á n o s** urak gyógyszerárában.

Margit-szappan 70 fill.
Margit-fogpép 1. — K.
(Zahnpasta)
Margit-arcvíz 1. — K.

Hőlgységek részére nélkülözhetetlen.
Legjobb szépitőszér.

Kész butorok
Székelyudvarhelyt (Batthyány-tér 12. sz.) feltűnő olcsó árban és a legjobb kivitelben, nagy választékban kaphatók: **Weisz Á r m i n** butorraktárában.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig kérésre mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be címét „E 452” jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.
Természetes gyógy borviz!
Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: **SZENTPÉTERY GERGELY** fűszer, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Jó karban levő csomagoló tádlak eladók e lap kiadóhivatalában.

Kérjen csak **Selle és Káry-féle**

EREDIM

legjobb tisztítószér minden lábbeléhez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscarica, chevreaux és lakkcipőhöz. Bécs, XII.1.

Névjegyek, eljegyzési- és esküvőkártyák, meghívók, valamint mindenféle nyomtatványok a legjutányosabb áron és gyorsan készülnének **Betegh Pál** könyvnyomdájában Sz. Udvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz.

Kedvezmény olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalmu, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap. Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként egy korona 50 fillér, akik azonban kiadóhivatalunknál, Székelyudvarhely, Kossuth-utca 15. szám alatt rendelik meg, azoknak jóval mérsékeltbb ár mellett kedvezményképen

1 korona 30 fillérért küldetjük. — A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsejétől megrendelhető. — A Budapesti Bazár minden számában kitünő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásiv, díszes borítékiv van. A szabásiv magyarázata világos és könnyen megérthető. A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső uri nőknek és a munkás szabónőknek egyaránt szüksége van ez **olcsó magyar divatlapra.**

A Budapesti Bazár megjelen havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. (három kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbséget adja, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Cím: **Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagykágya,** u. p. Székelyhid.

A kisbirtokosok által sajátkezűleg a legnagyobb gondal, angolnyelven és rafias eljárással készített, kitünő minőségű vagyonilag szavatolt fajtisztá I-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek min **is kiválóan alkalmas** csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklámozott, előhajtásos oltást mossa felülmulnak! **Chassellás, muskotály és más legkiválóbb esemege-fajokból összeválogatott I-ső rendű lugaegyűjtemény ára** (melyeknek megeredéseért és jóságáért felelőség vállalattik): 1. Kisösszeállítás (15 darab) 5 korona. 2. Nagy összeállítás (30 darab) 10 korona. a) Borfajok, amerikai riparia portális alanyon oltott gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra: ezer darab 200 korona, száz darab 22 korona, tíz darab 2 korona 50 fillér. b) Csemegefajok, áruk tavaszi szállításra értendők: ezer darab 220-240 korona, száz darab 25-30 korona, tíz darab 3-5 korona.

Hazai szőlőfajok! (Filoxeramentes.) **Szőlőkirály!** (Delawére): A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai direkttermő, melynek 25-60 százalékos cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szamorodni másáshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására, Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delawére francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az ermellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának**. A jövő szőlőszetkincese. Mindenütt megterem ugy a homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. — Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordított, rendkívül (tartós szivós zöldhajtása 1-2° hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinel fogva, **m e g é r d e m l i, h o g y** kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyefeladva csak 10 korona. — **Borkirály!** (Delawére!) Mintabór két korona.

Riparia portális telepek! — **Nagymennyiségű riparia eladás!** Tisztán kezelt valódi ermelléki fajborok, palackokban ugymint hordókból, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy egy korona utánvétellel mellett mintabort küld: **Az Ermelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny, mint Országos hirdetési kalauz Székelyhid** (Biharmegye).

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos **Betegh Pál** könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt 1904

Tizedi
SZ
UDVAR
ELŐFIZETÉ
évre 2 K 50
papok, gazd
K. Tanitók
Telefon-szám
Szerkesztő
M. kir. postat
A Sz
Irtá: Bo
A föl
támogatás
28., 29.,
megtartott
osztályaba
kedelmi és
három in
következől
1. A
az eddig
resztül a
sait egymá
átmeneti k
felé, hane
gazdasági
kell valósi
szorosan
A sz
az erre
központba
hogy a sz
Székelyfö
megismerh
sokkal is
A Fe
az eddig t
és kereske
vasutak ki
Széke
A „SZÉK
— A J
Tudva
betegséget.
testünk mel
dot kell for
sára
Feltűn
hajlat alatt
vagy déli st
mérsékelt é
40 Celsius
mérsékletek
változásokt
rad és pedi
ben 39 Cel
levegő hőfo
zött váltako
sőt nem is
30 fok küll
ban, anélkü
változnék.
Ha te
hogy ily kiv
litsen, ugy
annyira ap
annyira em